

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. XIX. Cap. 18. de Præbendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

ratos aut Curatorum Vicarios jurisdictioni Episcopi, non obstante quavis exemptione: illud idem sancit de Parochiis Monasteriis unitis.

CAPUT XIX.

Caput 18. de Præbendis.

HIC INNOCENTIUS III. rescindit Electionem alicujus in Præpositum ob multas rationes, sed præcipue quoniam Electus habebat jam plures Dignitates & plures Præbendis. FAGNANUS exposito hoc capite, in pluribus observationibus multas proponit quaestiones circa pluralitatem Beneficiorum simplicium, exponere intendens cap. 17. Sess. XXIV. de reform. unde earum ferè omnium resolutionem deducit.

Quærit 1. an pluralitas Præbendarum, aut aliorum Beneficiorum simplicium Jure communi prohibeatur? Et relatis circa hoc decem opinionibus cum fundamentis earum, quaestionem solvit per hoc Decretum Concilii, quod pluralitate Beneficiorum reprobata, ob rationem generalem, quia, scilicet ordinem Ecclesiae turbat, dum unus plurium locum occupat, prohibet cuivis dari plusquam unum Beneficium, nisi unum ejus sustentationi non sufficiat; quo in casu permittit hunc defectum suppleri per Beneficium simplex, modò utrumque ad residentiam non obliget; cum hoc interdictum excludat à possessione duorum Beneficiorum, quorum alterum ad honestam sustentationem sufficiat, sicut à possessione duorum, quæ singula ad residentiam obligant. FAGNANUS contendit Concilium eo pacto novam introduxisse speciem incompatibilitatis provenientem ex sufficientia singulorum ad sustentationem, atque huic incompatibilitati tribuisse omnes aliarum effectus, scilicet, ut prius vacet per acquisitionem posterioris, & possessor utrumque amittat, si ambo retineat, cap. 28. de Præbend. Optandum foret ejusmodi incompatibilitatem tam realem esse, quam aqua est, sed existentiae ejus non suppetunt sufficientes rationes: nam ibi agitur de duabus poenis, quæ locum habere non debent nisi in casibus, in quibus exprimuntur: de iis autem ne verbum quidem fit in cap. 17. quod hanc novam incompatibilitatis speciem introduxisse dicitur. Præterea, usus, qui Legum optimus est interpres, hoc Decretum sic interpretatus fuisse non videtur; nam, licet ex illo tempore plura Beneficia simplicia eidem personæ collata sæpe fuerint, quæ singula ad ejus sustentationem sufficiebant, inauditum est, dispensationem ad illa retinenda quaesitam fuisse, multò minus aliquem ea impetravisse, ideo quòd sine dispensatione possiderentur.

Quod de aequitate hujus incompatibilitatis diximus, evidens est: Beneficium quippe datur ad honestam sustentationem tantum, & multiplicata duntaxat fuerunt Beneficia, ut singuli Ecclesiastici possint habere Titulum Ordinationis, & locum in quadam Ecclesia, qui eos aliquo munere gravans, iis suppeditaret; unde illud decenter exequerentur.

Petit 2. an Episcopus possit dispensare circa pluralitatem Beneficiorum simplicium? Et respondet, à tempore Concilii Tridentini Episcopum dare non posse ejusmodi dispensationem, quoniam, si primum Beneficium non sufficit, necessaria non est dispensatio: & si sufficit, illa dispensatio potestatem Episcopi superat, quia ab illo Concilio dispensare non potest, maxime si singula residentiam requirant. Non attendit, Concilium Tridentinum, non esse Generalius quarto Concilio Lateranensi, quod Pontifici reservans tantum dispensationem à pluralitate Parochiarum, aliorumve Beneficiorum Curatorum, & à pluralitate Personarum, aut Dignitatum, ceterorum dispensationem Episcopo relinquebat.

Discutiens antea quaestionem juxta Jus Commune, dicit, Episcopum potuisse dispensare, si Beneficia erant in eadem Ecclesia, & generis diversi; secus autem, si ejusdem forent generis, discriminisque hujus rationem afferens addit, illud nasci ex eo, quòd in altero Casu

minuitur numerus Officiorum; is autem non minuitur in primo. Falsa est hæc ratio; in utroque enim Ministeriorum numerus minuitur.

Petit 3. utrum Collatio secundi Beneficii facta ab Episcopo ei, qui sufficiens habebat ad suam sustentationem, nulla sit? An, post apprehensam possessionem secundi, vacet prius?

Ad primam partem respondet, collationem valere, quia prohibitio Tridentini non magis Ordinarii potestatem restringit, quam prohibitio quarti Lateranensis: constat autem post illud, Episcopum validè contulisse Parochiam aut Dignitatem ei, qui jam unam possidebat.

Circa secundam dicit, accepta possessione secundi, prius vacare, idque probat per decisionem parvæ Congregationis approbatam à Pontifice, qui judicavit, necessarium non esse, illam in Congregatione generali discuti.

Petit 4. an, cum Episcopus dat Beneficium ex se sufficiens ei, qui jam habet unum insufficientem, is possit utrumque retinere, infraacto Concilii Tridentini Decreto? Aut, si accepta possessione secundi, prius vacet, an eo sententialiter privari debeat?

Respondet, utrumque retineri posse, quoniam privatio prioris est poena, quæ non habet locum nisi in casibus expressis, de hoc autem silet Concilium.

Responsio hæc adversatur præsentæ incompatibilitati, quam Autor contendit à Concilio Tridentino introductam fuisse; nam, si aliquis habens exiguum Beneficium residentiam requirens; aliud majus acquirat ejusdem generis, utrumque retinere nequit. Ratio autem hujus incompatibilitatis accepta ex obligatione ad residentiam, quæ retentionem amborum impedit, locum habet in incompatibilitate quaesita, ex eo quòd Beneficium unum sufficiat, cupiditas autem sola suadeat retinendum esse Beneficium ad honestam sustentationem non necessarium. Itaque obligatio nihil ultra Beneficium sufficiens optandi, eundem effectum operari debet circa prius Beneficium insufficientem, quem obligatio ad residentiam in secundo operatur respectu prioris, quòd residentiam pariter requirit. Satis fuisset igitur hanc incompatibilitatem ad forum interius restringere, ac dicere, quòd, sicut is, qui Beneficium sufficiens habet, aliud accipere non debet, quamvis aliud cum priore non sit incompatible; similiter prius, quòd non sufficit, retinere non debet cum secundo, quòd plenè sufficit, non solum ne alatur cupiditas, sed etiam, ut detur alicui Titulus Ordinationis, aut suppleatur id, quòd ad alterius sustentationem deest.

Petit 5. an, si Episcopus conferat Canonicatum alterius Ecclesie, ei qui unum jam possidet cum Officio, quòd cum ipso possideri potest in eadem Ecclesia, Collatio sit nulla? Et respondet affirmativè; quia possessio duorum Beneficiorum, cum Jure communi contraria sit, inhabilem reddit ad recipiendum tertium: hæc autem incapacitas à solo Pontifice auferri potest. Nescimus, an hæc ratio aliis satisfecerit; nobis autem minimè: quia non videmus quo pacto prohibitio possidendi tertium Beneficium incompatible cum duobus compatilibus, magis inhabilem reddat ad recipiendum tertium, quam prohibitio duo Beneficia incompatibilia possidendi, reddit inhabilem ad recipiendum secundum eum, qui jam unum possidet: Hæc enim incapacitas non cadit in receptionem, sed in retentionem, & sicut licet accipere secundum Beneficium incompatible cum primo, cum voluntate unum duntaxat retinendi; licere etiam debet accipere tertium incompatible cum duobus compatilibus, quæ jam possidentur, modò adit voluntas deferendi duobus priora, si tertium quam duo priora magis, placeat: & quidem duo hæc Beneficia compatible, velut unum & idem duntaxat Beneficium habentur, quoad incompatibilitatem cum tertio, per se etiam incompatible, pluralitas permessa non magis obstat acquisitioni tertii, quam unitas permessa.